

Innehåll

von Arbin, S. Det som göms i sjö ... Om behovet av ett bättre kunskapsunderlag för kulturmiljövården avseende fornlämningsförekomsten under vatten. 119

Carlsson, T. Neolitisk närvaro. En nästan fyndlös tidigneolitisk gård vid Bleckenstad i Ekeby socken, Östergötland. – Summary. 1

Immonen, V. Medieval vernicle finger rings in Finland. – Sammanfattning. 103

Kirpichnikov, A. N. A Viking Period workshop in Staraya Ladoga, excavated in 1997. – Sammanfattning. 183

Kyvik, G. Nye undersøkelser og nye tolkninger av det danske eikekistematerialet fra bronsealderen. – Summary. 89

Magnus, B. Brooches on the move in Migration Period Europe. – Sammanfattning. 273

Neiß, M. Midgårdsormen och Fenrisulven. Två grundmotiv i vendlidens djuornamentik. Kontinuitetsfrågor i germansk djuornamentik (I). – Zusammenfassung. 9

Rundkvist, M. D bracteate designs on the back side of a relief brooch from Hällan, Jättendal parish, Hälsingland. – Sammanfattning. 177

Stjerna, N. En stäppnomadisk rustning från Birka. – Summary. 27

Thunmark-Nylén, L. Visby – ett pussel med gamla och nya pusselbitar. – Summary. 285

Trotzig, G. Trons försvarare i Birka. – Summary. 197

Tångeberg, P. Bernt Notke och altarskåpet i Rytterne. – Zusammenfassung. 209

Åkestam, M. Ego sum Regina celi, mater Dei. Om några medeltida bebådelsebilder och S. Birgittas uppenbarelser. – Summary. 33

DEBATT

Hanton, C. & Nilsson, B. The ever-changing Barum grave. 225

Hennius, A. & Häggström, L. Arkeologins publika relation, lagstiftning och kontostress. 49

KORT MEDDELANDE

Boström, R. Birgittakulten i Sikavarp på Öland. 299

Häggström, L. & Grandin, L. Kol-14-analys av stål från en småländsk kniv. 127

Varenius, B. Bildstenar och deras uttolkare. 53

KONGRESSER

Den 22:a nordiska arkeologikonferensen Uleåborgs universitet, Finland, 18–23 augusti 2004. 57

Josephson, M. Castella Maris Baltici VII. Symposium i Greifswald 3–5 september 2003. 131

Ringstedt, N. Johan Gunnar Andersson, en svensk förgrundsgestalt i kinesisk arkeologi. Symposium i Stockholm 21–22 november 2003. 132

Rundkvist, M. Early Medieval mortuary practices. New perspectives. Exeter 7–8 februari 2004. 135

– Det 55:e Sachsensymposiet. Cambridge 11–15 september 2004. 303

RECENSIONER

100 Jahre Fibelformen nach Oscar Almgren. Internationale Arbeitstagung 25.–28. Mai 1997 Kleinmachnow, Land Brandenburg. Anmälan av *B. Stjernquist*. 231

Alnered Olsson, G.; Blad, G.; Månsson, B. & Nyberg, L. (red.). Inte bara träd – hållbart mångbruk av skogslandskapet. Anmälan av *L. Häggström*. 336

Alsingh, P. & Engberg, N. (red.). Marsk Stig og de fredløse på Hjelm. Anmälan av *D. Harrison*. 165

Andrén, A., Jennbert, K. & Raudvere, C. (red.). Ordning mot kaos. Studier av nordisk förkristen kosmologi. Anmälan av *F. Herschend*. 333

Anund, J. (red.). Landningsplats – forntiden. Arkeologiska fördjupningsstudier kring

- yngre stenålder, järnålder och historisk tid, inom det område som tas i anspråk för den tredje landningsbanan vid Arlanda flygplats. Anmälan av *M. Rundkvist*. 254
- Berglund, B. E. & Börjesson, K.* (red.). Markens minnen. Landskap och odlingshistoria på småländska höglandet under 6000 år. Anmälan av *L. Haggström*. 83
- Borg, R.* Smålands medeltida dopfuntar. En inventering i komparativ belysning. Anmälan av *A. Liepe*. 152
- Borna Ahlqvist, H.* Hällristningarnas hem. Gårdsbebyggelse och strukturer i Pryssgården under bronsåldern. Anmälan av *D. Widholm*. 77
- Brothwell, D. R. & Pollard, A. M.* (red.). Handbook of Archaeological Sciences. Anmälan av *L. Haggström*. 145
- Crunlin-Pedersen, O. & Trakadas, A.* (red.). Hjortspring. A pre-Roman Iron-Age warship in context. Anmälan av *C. Westerdahl*. 322
- Englund, L.E.* Blåstbruk. Myrjärnshanteringens förändringar i ett långtidsperspektiv. Anmälan av *A. Espelund*. 169
- Eriksen, P. & Helles Olesen, L.* Fortiden set fra himlen. Luftfotoarkæologi i Vestjylland. Anmälan av *D. Langhammer*. 249
- Guido, M.* The glass beads of Anglo-Saxon England c. AD 400–700. A preliminary visual classification of the more definitive and diagnostic types. Anmälan av *J. Callmer*. 69
- Hamerow, H.* Early Medieval settlements. The archaeology of rural communities in north-west Europe 400–900. Anmälan av *L. Haggström*. 236
- Hauptman Wahlgren, K.* Bilder av betydelse. Hällristningar och bronsålderslandskap i nordöstra Östergötland. Anmälan av *D. Widholm*. 77
- Hed Jakobsson, A.* Smälteglars härskare och Jerusalems tillskyndare. Berättelser om vikingatid och tidig medeltid. Anmälan av *L. Ersgård*. 329
- Hemmendorff, O.* Arkeologiska utflykter. Anmälan av *B. Wennstedt Edvinger*. 314
- Hesse, S.* Die mittelalterliche Siedlung Vriemeesen im Rahmen der südniedersächsischen Wüstungsforschung unter besonderer Berücksichtigung der Problematik von Kleinadelssitzen. Anmälan av *E. Bentz*. 331
- Hildebrandt, J.* Freja. Sagan om Valhalla. Anmälan av *S. Welinder*. 76
- Holtorf, C.* Monumental Past. The Lifehistories of Megalithic Monuments in Mecklenburg-Vorpommern (Germany). Anmälan av *P. Barford*. 148
- Ilkjær, J.* Illerup Ådal Bd 9–10. Die Schilde. Anmälan av *P. Nicklasson*. 72
- Kaliff, A.* Gothic connections. Contacts between eastern Scandinavia and the southern Baltic coast 100 BC–500 AD. Anmälan av *K. Cassel*. 74
- Kardell, L.* Svenskarna och skogen, del 1. Från ved till linjeskepp. Anmälan av *A. Hennius*. 325
- Karlenby, L.* (red.). Blick för Bergslagen. Årsbok 2002. Anmälan av *N. Ytterberg*. 154
- (red.). Mittens rike. Arkeologiska berättelser från Närke. Anmälan av *D. Damell*. 265
- Kaul, F.* Ships on Bronzes. A Study in Bronze Age Religion and Iconography. Anmälan av *C. Westerdahl*. 63
- Kelm, R.* Mölleholmen. Eine slawische Insel-siedlung des 11. Jahrhunderts in Schonen, Südschweden. Anmälan av *T. Brorsson*. 233
- Klápšte, J.* (red.). The rural house from the Migration Period to the oldest standing buildings. Anmälan av *A. Johansson*. 309
- Kristoffersen, S.* Sverd og spenne. Dyreornamentikk og sosial kontekst. Anmälan av *L. Hedeager*. 138
- Lager, L.* (red.). Den synliga tron. Runstenskors som en spegling av kristnandet i Sverige. Anmälan av *M. G. Larsson*. 244
- Lambert, N. & Scheuerbrandt, J.* Das Militärdiplom. Quelle zur römischen Armee und zum Urkundenwesen. Anmälan av *J. P. Lamm*. 248
- Landin, M. & Rönby, J.* Tomtningar i utskärgården från yngre järnåldern. Arkeologiska undersökningar på Landsort, Torö socken, Södermanland. Anmälan av *V. Svedberg*. 252
- Lass Jensen, O.; Sørensen, S. A. & Møller Hansen, K.*

- (red.). Danmarks Jægerstenalder – status og perspektiver. Beretning fra symposiet »Status og perspektiver inden for dansk mesolitikum« afholdt i Vordingborg, september 1998. Anmälan av *L. Larsson*. 66
- Lekberg, P.* Yxors liv, människors landskap – en studie av kulturlandskap och samhälle i Mellansveriges senneolitikum. Anmälan av *M. A. Niord*. 160
- Lindkvist, T. & Myrdal, J.* (red.). Trälar. Ofria i agrarsamhället från vikingatid till medeltid. Anmälan av *M. Rundkvist*. 328
- McCormick, M.* Origins of the European economy. Communications and commerce AD 300–900. Anmälan av *B. Ambrosiani*. 235
- Mikkelsen, H.* Vor Frue Kloster. Et benediktinermonnonnekloster i Randers. Anmälan av *E. Regner*. 308
- Mähl, K.* Vägval. Vägar och samhälle på Gotland under 1500 år. Anmälan av *U. Sporrong*. 240
- Nilsson, B.* Tingens och tankarnas landskap. Försök i naturumgängets arkeologi med exempel ur Blekinges och Smålands förflutna. Anmälan av *C. Holtof*. 270
- Nordgren, I.* Goterkällan. Om goterna i Norden och på kontinenten. Anmälan av *K. Casse*. 74
- Nørbach, L. C.* (red.). Prehistoric and Medieval direct iron smelting in Scandinavia and Europe. Aspects of technology and science. Anmälan av *L. Häggström*. 311
- Olofsson, A.* Pioneer Settlement in the Mesolithic of Northern Sweden. Anmälan av *B. Knarrström*. 263
- Om runstenar i Jönköpings län. Anmälan av *M. Källström*. 250
- Owe, J.* Runfynden vid Köpings kyrka. Anmälan av *M. Lerche Nielsen*. 158
- von Padberg, L. E.* Die Inszenierung religiöser Konfrontationen. Theorie und Praxis der Missionspredigt im frühen Mittelalter. Anmälan av *B. Nilsson*. 267
- Petkins, R.* Thor the Wind-Raiser and the Eyrarland Image. Anmälan av *O. Sundqvist & T. Zachrisson*. 143
- Pettersson, J.* Skärgårdsbebyggelsen i Bohuslän under norska tiden. Särskilt kring 1500-talets sillperiod. Anmälan av *C. Westerdahl*. 307
- Kulturminnen i Bohuslän. Grundforskning. Dokumentation. Granskning. Anmälan av *C. Westerdahl*. 307
- Peytremann, E.* Archéologie de l'habitat rural dans le nord de la France du VIe au XIIe siècle. Anmälan av *S. Fischer*. 258
- Price, N. S.* The Viking Way. Religion and War in Late Iron Age Scandinavia. Anmälan av *M. Carver*. 162
- Ranta, H.* (red.). Huts and Houses. Stone Age and Early Metal Age Buildings in Finland. Anmälan av *M. Artursson*. 150
- Schmidt-Hecklau, A.* Slawenzeitliche Funde im Kreis Herzogtum Lauenburg. Anmälan av *S. Messal*. 241
- Scufield, J.; Johnson, G. & Beck, C. M.* (red.). Material Culture. The archaeology of twentieth-century conflict. Anmälan av *C. Holtof*. 317
- Sjögren, K-G.* »Mångfalldige uhrminnes gravar...» Megalitgravar och samhälle i Väst-sverige. Anmälan av *M. Larsson*. 173
- Stenbäck, N.* Människorna vid havet. Platser och keramik på ålandsöarna perioden 3500–2000 f. Kr. Anmälan av *B. Werbart*. 319
- Steppuhn, P.* Glasfunde des 11. bis 17. Jahrhunderts aus Schleswig. Anmälan av *L. G. Henricson*. 167
- Strandberg, C-O.* The Queen Lovisa Ulrika Collection of Numismatic Literature. An Illustrated and Annotated Catalogue. Anmälan av *T. Takvio*. 141
- Svensson, M.* (red.). I det neolitiska rummet. Skånska spår – arkeologi längs Västkustbanan. Anmälan av *M. Larsson*. 255
- Sørensen, S. A.* Hørup – en sjællandsk værksted-plads fra romersk jernalder. Anmälan av *M. Rundkvist*. 137
- Theorell, A.; Wästberg, P. & Hammar skiöld, H.* Minnets stigar. En resa bland svenska kyrkogårdar. Anmälan av *J. Staecker*. 70
- Varndell, G. & Topping, P.* (red.). Enclosures in Neolithic Europe. Essays on Causewayed and Non-Causewayed Sites. Anmälan av *M. Steineke*. 156
- Viklund, K. & Gullberg, K.* (red.). Från romartid

- till vikingatid. Pörnnullbacken – en järnålders-
tida bosättning i Österbotten. Anmälan av
M. A. Niord. 85
- Wall, Å.* De hägnade bergens landskap. Om
den äldre järnåldern på Södertörn. An-
mälan av *H. Karlsson*. 259
- Welinder, S.* DNA, etnicitet, folk och folkvand-
ringar. Anmälan av *L. Werdelin*. 326
- Werbart, B.* De osynliga identiteterna. Kulturell
identitet och arkeologi. Anmälan av *I.
Streicher Tietz*. 246
- Wolf, N.* Schnitzretabel des 14. Jahrhunderts.
Anmälan av *P. Tångeberg*. 237
- Wolska, J.* Ringkors från Gotlands medeltid. En iko-
nografisk och stilistisk studie. Anmälan av *E.
Nyborg*. 59
- Ödman, A.* Borgar i Skåne. Anmälan av *J. Kjell-
berg*. 87